

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»
Кафедра загальної та спеціальної педагогіки
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки**

***Освіта і наука в умовах
інноваційного розвитку суспільства***

Друга Всеукраїнська науково-практична конференція

Збірник тез доповідей учасників

(м. Дніпро, 25 жовтня 2023 року)

Дніпро, 2023

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»
Кафедра загальної та спеціальної педагогіки
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки**

***Освіта і наука в умовах
інноваційного розвитку суспільства***

Друга Всеукраїнська науково-практична конференція

Збірник тез доповідей учасників

(м. Дніпро, 25 жовтня 2023 року)

Дніпро, 2023

Рецензенти:

Тетяна Дороніна, завідувач кафедри педагогіки Криворізького державного педагогічного університету, доктор пед.н., професор.

Віктор Швидун, директор навчально-наукового інституту педагогіки комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», канд. пед. наук, доцент.

Любов Пасічник, доцент кафедри соціально-гуманітарної освіти комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», канд. пед. наук, доцент.

Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», протокол № 3 від 08 грудня 2023 року.

Освіта і наука в умовах інноваційного розвитку суспільства: збірник тез доповідей учасників другої Всеукраїнської науково-практичної конференції (25 жовтня 2023 року, м. Дніпро). Дніпро : КЗВО «ДАНО» ДОР», 2023. 230 с.

У збірнику подаються тези доповідей учасників другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Освіта і наука в умовах інноваційного розвитку суспільства», що проходила 25 жовтня 2023 року в місті Дніпро на базі комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради».

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори.

© КЗВО «ДАНО» ДОР», 2023

© Автори статей, 2023

Бушинська Ірина Здоров'язберігаючі технології як превентивний засіб професійному вигоранню.....	41
Горелова Юлія Емоційний інтелект як складова професійної компетентності педагога.....	43
Драган Марина, Спаріш Тетяна Цифрова трансформація учительської професії: напрями розвитку цифрової компетентності.....	46
Комарова Інна Новий формат освітньої діяльності – виклик професійній майстерності педагога.....	48
Кучеренко Альона, Федіна Олена Ключові аспекти успішної педагогічної комунікації.....	50
Любецька Владислава Професійних якостей майбутнього вчителя: актуалізація питання.....	53
Майданенко Світлана Умови задля ефективної організації методичної роботи в НУШ.....	55
Пісковенко Анжела Сучасні методи опрацювання теоретичного матеріалу майбутніми вчителями початкової школи.....	57
Савченко Вікторія Теоретичні та практичні аспекти формування професіоналізму вихователя до застосування інноваційних технологій.....	60
Швидун Віктор Інноваційні педагогічні технології як засіб розвитку професійних компетентностей майбутніх педагогів.....	62
Швидун Людмила, Сотнічук Інна Про сучасні підходи до професійного розвитку педагога.....	65
Шепілев Дмитро Адаптація освітніх систем до цифрової епохи: зміни ролі вчителя.....	67

Секція 3

ІННОВАЦІЇ В НАВЧАННІ, ВИХОВАННІ ТА РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Андреєва Анастасія Вплив медіапростору на процес соціалізації особистості молодшого школяра.....	69
Амброзяк Наталія Індивідуальний підхід як засіб формування пізнавальних інтересів здобувачів освіти початкової школи на практичному досвіді.....	71
Ахматова Наталія Використання цифрових освітніх інструментів як дидактичних засобів навчання під час вивчення природничих дисциплін.....	73

Бібік Ніна	
Виховання загальнолюдських цінностей здобувачів освіти на уроках зарубіжної літератури засобами проектних технологій.....	76
Боярська Анастасія, Шинкаренко В'ячеслав	
Психолого-педагогічні умови розвитку творчої активності здобувачів початкової освіти засобами інформаційних технологій.....	79
Бугайова Лариса	
Арт-педагогічні методи у формуванні навичок взаємодії дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення.....	81
Верба Юлія	
Подорож світом казок.....	84
Висоцька Ольга	
Організаційні принципи педагогіки партнерства.....	86
Волошина Анастасія	
Роль сенсомоторних навичок у дітей з порушенням інтелектуального розвитку.....	88
Гурова Жанна	
Патріотичне виховання як загальнодержавне завдання.....	90
Горелова Юлія	
Психолого-педагогічні умови розвитку емоційного інтелекту здобувачів освіти.....	91
Дворниченко Дар'я	
Поняття «комунікативна компетентність» у сучасних наукових дослідженнях: проблема визначення.....	94
Дідик Олена	
Новітні технології на допомогу сучасному вихователю.....	96
Євтушенко Оксана	
Вплив ігрових технологій на активізацію пізнавальної діяльності учнів з порушенням інтелектуального розвитку початкових класів у навчально-виховному процесі.....	100
Зінченко Ірина	
Організація дистанційного навчання дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами.....	102
Зімен Юлія	
Визначення змісту педагогічних технологій у дослідженні сучасних вчених.....	105
Зубенко Людмила	
Робота практичного психолога щодо розвитку креативності у дітей дошкільного віку за допомогою арт-терапії.....	108
Іванова Вікторія	
Особистісно-орієнтоване навчання: розвиток індивідуальності в освітньому процесі.....	111
Ковальова Яна	
Формування соціокультурної компетентності учнів у процесі позакласної роботи за допомогою інтерактивних ігор.....	113

Наталія Ахматова

*аспірант, асистент викладача кафедри ботаніки та екології,
Криворізький державний педагогічний університет
м. Кривий Ріг*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ ІНСТРУМЕНТІВ ЯК ДИДАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

В обґрунтуванні змін сучасної української школи зазначено, що вчителі використовують переважно застарілі дидактичні засоби [2, с.4]. Аналіз наукових праць сучасних дослідників підтверджує, що важливим є ознайомлення з цифровим досвідом роботи колег, участь у дистанційних курсах, різноманітних педагогічних спільнотах, форумах та блогах, але основне місце займає самоосвіта. В умовах активного розвитку різноманітних он-лайн ресурсів з'являється безліч можливостей використовувати їх під час викладання природничих дисциплін як дидактичні засоби навчання. Кожен вчитель може дати ґрунтовні знання своїм учням, якщо буде використовувати сучасні технології навчання.

Використання цифрових освітніх інструментів як дидактичних засобів навчання під час дистанційних занять передбачає широке застосування інформаційно-комунікаційних технологій кожним вчителем у власній професійно-педагогічній діяльності, що є шляхом оновлення та інформатизації системи освіти нашої держави. І хоча он-лайн освіта позбавляє очного спілкування та соціалізації учнів у класно-урочній системі, але в той же час відкриває нові діджиталізовані можливості для здобувачів освіти.

Сучасний освітній процес неможливий без систематичного використання електронних освітніх ресурсів під час навчання у закладах освіти, тому що вони вже сьогодні створюють модернізоване змістове наповнення навчального простору та надають рівноцінні можливості доступу до освітніх матеріалів кожному учаснику освітнього процесу незалежно від місця його перебування.

У 2016 р. Міністерство освіти і науки України подало Концепцію Нової української школи, у якій інформаційно-комунікаційну компетентність проголошено однією з ключових.

Загальновідомим фактом є те, що кожна людина володіє домінуючим способом сприйняття інформації: візуальним, графічним, ментальним тощо. Але при цьому об'єднуючим фактором є те, що навчання ефективніше, якщо учень є активним учасником процесу [1, с.25]. Сучасне покоління учнів звикло взаємодіяти з навколишнім світом за допомогою різних цифрових пристроїв та гаджетів, для них це є зручно та звично, тому ми вирішили розглянути засоби взаємодії учасників навчального процесу. Проаналізувавши електронні освітні ресурси, ми можемо назвати декілька з них:

– Powtoon.com (<https://www.powtoon.com>), SparkolVideoScribe (<https://www.sparkol.com/>) – web-сервіси для створення анімаційних роликів, інтерактивної інфографіки, презентацій та відеоскрайбінгу. Готове відео можна

опублікувати на YouTube або Vimeo, а також завантажити в вигляді форматів Ppt, Pdf або вбудувати на свій сайт/блог за допомогою HTML-коду. За допомогою скрайбінгу можна швидко привернути увагу слухачів, забезпечити їх додатковою інформацією та виокремити головні моменти доповіді [4].

– Wordart.com (<https://wordart.com/>), Word itout (<https://worditout.com>) – web-сервіси для візуалізації, створення хмари слів. За допомогою хмар слів можна візуалізувати термінологію з певної теми у більш наочний спосіб. Це сприяє швидкому запам'ятовуванню інформації.

– PearDeck (<https://www.peardeck.com>), Nearpod (<https://nearpod.com>) – це web-платформи які дозволяють учителям створювати інтерактивні презентації до своїх занять і ділитися ними з учнями прямо під час уроку.

– Canva (<https://www.canva.com/>) – сервіс для графічного дизайну. Графічний редактор дає доступ до вбудованої бібліотеки шаблонів, фотографій, ілюстрацій і шрифтів. Сервісом можуть користуватися як небізнані користувачі, так і професіонали дизайну. На платформі можна створювати як зображення для публікації в інтернеті, так і макети для поліграфічної продукції.

– УМІТИ – База ресурсів за класами й предметами – це каталог Інтернет-джерел, який полегшує щоденну роботу вчителя – підготовку до занять. Тут містяться посилання на відео, дидактичні матеріали, наочність за класами, предметами й темами згідно чинних навчальних програм. Використання повністю безкоштовне.

– ChemSketch – (<https://www.acdlabs.com/products/chemsketch/>) програма, функціонал якої призначений для роботи із хімічними формулами. Крім власне написання формул (молекулярних та структурних), програма містить функції для проведення розрахунків.

– Molview (<https://molview.org>) – он-лайн ресурс, для створення віртуальних 3D молекул органічних та неорганічних речовин. Всі молекули будуються швидко та автоматично, потрібно лише задати хімічну формулу. Є можливість завантажити готові 3D файли з чисельних баз даних саме цього ресурсу. Це інтуїтивно зрозумілий веб-додаток який допоможе зробити цікавим для здобувачів освіти.

– Класна оцінка (<https://klasnaocinka.com.ua>) – освітній портал, який має великий набір різних функцій, як для вчителя так і для закладу освіти, а саме: ведення електронних документів, створення порталу навчального закладу, створення дистанційних уроків. Дана платформа характеризується простотою у користуванні та різноманітними функціями і можливостями.

– Wizer (<https://app.wizer.me/profile/ZLUst>) – платформа, яка надає можливості створення інтерактивних аркушів для уроків біології та хімії. Учні можуть виконувати різноманітні цікаві завдання та вправи відразу в мережі та автоматично відправляти на перевірку їх вчителю. На ресурсі також розміщені вже готові інтерактивні аркуші інших вчителів, які можна редагувати завантаживши на персональну сторінку.

– Ptable (<https://ptable.com/?lang=uk#>) – інтерактивна періодична система хімічних елементів. Таблиця з динамічними макетами та зазначеною характеристикою кожного хімічного елемента. Містить додаткові табличні

величини що характеризують будову кожного атома хімічного елемента. Користування такою таблицею в он-лайн мережі під час дистанційного уроку, значно зацікавлює учнів до вивчення навчального предмету.

– Rebus1 (<http://rebus1.com/ua/>) – платформа дає можливість створювати ребус на будь-який термін чи слово. Після створення ребусу, його можна завантажити у вигляді Jpeg зображення. Ресурс простий та зрозумілий у користуванні. Створені матеріали можна використовувати на будь-якому етапі уроку. Виконання ристовуючи саме такі матеріали в учнів підвищується зацікавленість до предмету та одночасно відбувається формування інформаційної та навчально-пізнавальної компетентності.

– Мій клас (<https://www.miyklas.com.ua>) – українська електронна інформаційно-освітня система. Функціонал ресурсу дозволяє вчителям використовувати готові завдання з основних предметів шкільної програми з 1 по 11 клас або оцифрувати власну навчальну програму для впровадження дистанційного навчання учнів. Це технологія може працювати як на платній основі (відкриваються додаткові можливості та функції) так і на безкоштовно (з стандартним досить великим, набором різноманітних функцій). користуючись даним ресурсом вчитель економить час готуючись до уроків та робить навчання школярів більш цікавим.

В умовах реформування загальної середньої освіти, переходу до Нової української школи, ключова роль належить учителю, якому довірено розвиток учнів, розкриття їхнього потенціалу та формування успішної людини. Впровадження та використання цифрових освітніх інструментів як дидактичних засобів навчання під час вивчення природничих дисциплін – це не лише використання нових онлайн інструментів, це створення середовища існування, яке відкриває нові можливості для навчання в будь який час, як для педагогів, так і для учнів. Користуючись новітніми технологіями та ресурсами відбувається процес безперервної освіти, кожного учасника навчального процесу, проектування індивідуальних освітніх маршрутів, розробка та поширення власних освітніх продуктів.

Тому, є необхідність у розвитку та удосконаленні рівня володіння цифровою компетентністю сучасного педагога, сформованість якої дозволяє йому використовувати електронні освітні ресурси, онлайн інструменти з метою пошуку, логічного відбору, систематизації, використання навчального матеріалу та організації результативного освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 64 с.

2. Нова українська школа. Концепція. – URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

3. Овчарук О. В., Малицька І. Д., Іванюк І. В., Гриценчук О. О., Кравчина О. Є., СорокоН. В.. Використання засобів хмаро-орієнтованого навчального середовища для розвитку ІК-компетентності вчителів. Методичні рекомендації. Київ : Літера ЛТД, 2019, 64 с.

4. Скрайбінг – новітня техніка презентації. – URL: <https://osvita.ua/school/scribing/51803/>.

5. Черненко А. В. Формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів іноземних мов в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти.: дис. доктора філософії 011. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Харків 2022. 189 с.

Ніна Бібік

*вчитель зарубіжної літератури гімназії № 108
м. Кривого Рогу*

ВИХОВАННЯ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЗАСОБАМИ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Наш український народ переживає нелегкий історичний період. Саме зараз ми зрозуміли, що наша сила, в першу чергу, полягає в незламності духу, мужності, милосерді, патріотизмі.

Головним завданням вчителя літератури є виховання справжнього громадянина України, який являється духовно багатою особистістю, здатною захистити свою Батьківщину. Саме молоді люди з широкою чистою душею зможуть творити, змінювати життя на краще.

Найважливіше завдання вчителя літератури в сучасних умовах - виховання особистості, багатої загальнолюдськими цінностями.

Сила слова художніх творів зарубіжних авторів не залишає байдужим серце будь-якої дитини. Яскраві образи літературних героїв є прикладами, які збагачують душі підростаючого покоління загальнолюдськими цінностями.

Завдання педагога – організувати процес виховання духовно багатої особистості, яка стане справжнім громадянином і патріотом України.

Ефективним методом навчання у процесі виховання загальнолюдських цінностей здобувачів освіти на уроках зарубіжної літератури є навчальний проєкт.

У процесі його створення діти не тільки отримують знання, а також навчаються співпрацювати у групі, розв'язувати проблеми, застосовувати знання на практиці, творити, що є важливою умовою виховання справжнього громадянина України і духовно багатої людини.

На уроках зарубіжної літератури в 7 класі при вивченні історичного роману В.Скотта “Айвенго” пропонується створення проєкту: “Лицар та лицарство”.

Мета проєкту: з'ясувати сутність понять «лицар», «лицарство»; розкрити образ головного героя роману - Айвенго; розвивати навички характеристики літературного героя з використанням цитатного матеріалу, уміння відстоювати власну точку зору; виховувати почуття обов'язку, честі, гідності, патріотизму; формувати в учнів поняття справжнього лицарства.

Очікувані результати:

Формування в учнів: почуття обов'язку, честі, кращих моральних якостей

мислення. В свою чергу інтернет-платформи, соціальні мережі та онлайн-інструменти як засоби комунікативних методів навчання, відіграють важливу роль у підвищенні рівня критичного мислення учнів.

Інтернет надає безмежний доступ до інформації з різних джерел, що дозволяє учням досліджувати різні погляди та джерела інформації. При цьому, учні навчаються відбирати надійні джерела та критично оцінювати інформацію на правдивість та достовірність. Завдяки Інтернету учні можуть досліджувати медіа-контент, включаючи новини, статті та відеоматеріали. Вони навчаються розпізнавати фейки, маніпуляції і перекручення фактів, що допомагає розвивати критичний підхід до інформації.

Деякі навчальні онлайн-ігри та симулятори пропонують гравцям різноманітні ситуації, які вимагають логічного мислення, прийняття важливих рішень та аналізу наслідків. Це сприяє розвитку критичного мислення та проблемного підходу до складних завдань. Інтернет надає можливість вивчати нові предмети та навички через онлайн-курси та навчальні платформи. Варто проводити аналіз впливу медіа на формування ставлення до інформації та розвиток критичного мислення учнів.

Окрім цього важливим є дослідження методів та стратегій викладання, спрямованих на активізацію критичного мислення учнів. Також слід враховувати визначення критеріїв та методів оцінювання рівня розвиненості критичного мислення учнів після впровадження комунікативних технологій для оцінки ефективності використання комунікативних методів в освітньому процесі.

Висновки. Таким чином, впровадження комунікативних методів навчання в освітній процес є важливим кроком для розвитку критичного мислення учнів. Ці методи сприяють активній взаємодії учнів, стимулюють обговорення, аналіз та аргументацію думок. Крім того, комунікативний підхід допомагає учням навчитися слухати і чути інших, розуміти різні погляди та розвивати вміння виражати свої думки чітко та аргументовано. Комунікативні методи також сприяють розвитку рефлексивних навичок учнів, коли вони аналізують свої власні думки та дії, переосмислюють і переоцінюють їх з метою знаходження найбільш обґрунтованих рішень. В цілому, ці методи допомагають формувати критичне мислення як важливий інтелектуальний інструмент, який визначає критичну інтелігентність учнів та їх здатність діяти самостійно та критично в сучасному світі.

Список використаних джерел

1. Висоцька О.Є. Комунікація як основа соціальних перетворень (у контексті становлення постмодерного суспільства): Монографія. Дніпропетровськ: «Інновація», 2009. 316 с.
2. Забродська Н. В. Передумови успішної комунікації. *Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка*. 2005. № 22. С. 113-115.
3. Малімон В.І. Комунікативні технології в публічному управлінні: навчально-методичні матеріали. Івано-Франківськ, ІФОЦППК, 2018. 51 с.
4. Харченко Н. Розвиток критичного мислення. Інноваційні форми роботи для дітей і дорослих. Н. Харченко; Київ: «Видавнича група «Шкільний світ», 2018. 120 с.
5. Хом'як А. П. Педагогічні технології формування комунікативної компетентності старшокласників у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу: автореф. дис. канд. пед. наук. Алла Петрівна Хом'як. Київ, 2010. 20 с.

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»
Криворізький державний педагогічний університет**

Кафедра загальної та спеціальної педагогіки

Наукове видання

Збірник тез доповідей та статей
Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«Освіта і наука в умовах
інноваційного розвитку суспільства»**

Комп'ютерний набір:

Україна, 49006, м. Дніпро, вул. Володимира Антоновича, 70
тел.: +38-056-732-48-48